



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

A audit, ¹⁷ poscit, appellat. non est tamen molestus creditor, paruo dimittitur: si modò das illi ¹⁸ quod debes, non ¹⁹ quod potes.

EPIST. XXII.

FORTITER exeundum esse ab occupationibus, & soluendos laqueos aut rumpendos. Sed tamen opportunitas & *ὀκαιρία* expectetur: nec elabatur. Spernit deinde & abiicit splendores istos falsos. Tum ab Epicuro sententia: Omnes exire pueros è vitâ: id est, vera eius ignaros.

I AM intelligis educendum esse te ex istis occupationibus, speciosis & malis: sed quomodo id consequi possis, quæris. Quædam non nisi à præsentè monstrantur. Non potest medicus per epistolas cibi, aut balnei, tempus eligere: vena tangenda est. Vetus prouerbiu[m] est, *Gladiatorem in arenâ capere consilium*. Aliquid aduersarij vultus, aliquid manus mota, aliquid ipsa inclinatio corporis, intuentem monet. Quid fieri soleat, quid oporteat, in vniuersum & mandari potest, & scribi: tale consilium non tantum absentibus, sed etiam posteris datur. illud alterum quando fieri debeat, aut quemadmodum, ex longinquo nemo suadebit: cum rebus ipsis deliberandum est. Non tantum præsentis, sed vigilantis est, occasionem obscurare properantem. Itaque hanc circumspice: hanc si videris, prende: & toto impetu, totis viribus id age, vt te istis officiis exuas. Et quidem quam sententiam feram, attende. Censeo aut ex istâ vitâ tibi, aut è vitâ exeundum. Sed illud idem existimo, leni eundem viâ: vt quod malè implicuisti, soluas potius quàm abrupas. dummodo, si alia soluendi ratio non erit, vel abrupas. Nemo tam timidus est, vt malit semper pendere, quàm semel cadere. Interim, quod primum est, impedire te noli, contentus esto negotiis, in quæ descendisti, vel quod videri mauis, incidisti. Non est quòd ad vltiora nitaris, aut perdes excusationem, & apparebit te non incidisse. Ista enim quæ dici solent, falsa sunt: Non potui aliter. Quid si nollem? necesse erat. Nulli necesse est, felicitatem cursu sequi: est aliquid, etiam si non repugnare, subsistere, nec instare ² fortunæ ferenti. Numquid offenderis, si in consilium non venio tantum, sed aduoco? & quidem prudentiores quàm ipse sum, ad quos soleo referre, si quid delibero. Epicuri epistolam ad hanc rem pertinentè legi, Idomeneo quæ scribitur. quem rogat, vt quantum potest fugiat & properet, antequam aliqua vis maior interueniat, & auferat libertatem recedendi. Idem tamen subiicit, nihil esse tentandum, nisi cum aptè poterit tempestiueque tentari: sed cum illud tempus diu captatum venerit, exsiliendum ait. Dormitare de fugâ cogitantem verat, & sperat etiam ex difficillimis salutarem exitum: si nec properemus ante tempus, nec cessemus in tempore. Puto nunc & Stoicam sententiam quæris. non est quòd quisquam illos apud te temeritatis infamet: cautiore quàm fortiores sunt. Exspectas forsitan, vt tibi hæc dicantur? Turpe est D cedere oneri: luctare eum officio, quod semel recepisti. Non est vir fortis & strenuus, qui laborem fugit: verum ibi crescit illi animus, ipsâ rerum difficultate. Dicentur tibi ista, si operæpretium habebit perseuerantia, si nihil indignum bono viro faciendum patiendumve erit: alioquin sordido se & contumelioso labore non conteret, nec in negotiis erit negotij causâ. Ne illud quidem, quod existimas eum facturum, faciet, vt ambi-

17. POSCIT, APPELLAT.] *Impudens & molestus creditor. Homerus:*

Ὁ γὰρ τι συζητῆν ἐπὶ γαστέρι κέρτερον ἄλλο

Ἐπλετο, ἢ τ' ἐκείλοσσε τοῦ μνήσασθαι ἀνάγκη.

Non est improbiore res altera ventre molesto,

Quisq; sui inuitos etiam memores iubet esse.

18. QVOD DEBES] *Simplex aliquid.*

19. QVOD POTES.] *Lantum aut affluens, si tuipse talis.*

EPIST. XXII. I. VEL QVOD VIDERI

MAVIS.] *Olim memini, vulgò contaminata, emendare: & sic meus optimus liber, nisi quod scribit, vel quia.*

2. FORTUNÆ FERENTI.] *A vento secundante metaphora: & simillima in Statio, 11. Thebaid.*

Quantumque ferentem

Fortunam virtute domas.

Vterque vult, modum etiam fauenti & effequenti fortunæ poni: & contrahi vela, dum ventus à puppi implet. Vide De Vit. beat. cap. XXII.

ambitiosis rebus implicatus, earum semper æstus ferat. Sed cum viderit breuia in quibus volutatur, incerta, ancipitia: repetet pedem, nec vertet terga, sed sensim recedet in tutum. Facile est autem, mi Lucili, occupationes euadere, si occupationum pretia contempseris. illa sunt, quæ nos morantur & detinent. Quid ergo? tam longas spes relinquam? ab ipsâ messe discedam? nudum erit latus? incommittata lectica? atrium vacuum? Ab his ergo inuiti homines recedunt, & mercedem miseriarum amant, ipsas execrantur. Sic de ambitione, quomodo de amicâ queruntur: id est, si verum affectum eorum inspicias, non oderunt, sed litigant. Excute istos, qui quæ cupiere, deplorant, & de earum rerum loquuntur fugâ, quibus carere non possunt: videbis voluntariam esse illis in eorum moram, quod ægrè ferre ipsos & miserè, loquuntur. Ita est, mi Lucili, paucos seruitus, plures seruitutem tenent. Sed si deponere illam in animo est, & libertas bonâ fide placuit: in hoc autem vnum³ aduocationem petis, vt sine perpetuâ sollicitudine id tibi facere contingat: quid ni te tota cohors Stoicorum probatura sit? Omnes Zenones & Chrysippi moderata, & honesta, & vera suadebunt. Sed si propter hoc tergiversaris, vt B circumspicias, quantum feras tecum, & quàm magnâ pecuniâ instruas otium: numquam exitum inuenies. Nemo cum sarcinis enatat. Emerge ad meliorem vitam, propitiis diis. sed non sic, quo modo istis propitij sunt, quibus bono ac benigno vultu mala magna tribuerunt: ab⁴ hoc vno excusati, quòd ista quæ vrunt, quæ excruciant, optantibus data sunt. Iam imprimebam epistolæ signum: resoluenda est, vt cum sollenni ad te munusculo veniat, & aliquam magnificam vocem secum ferat, & ecce occurrit mihi nescio utrùm verior, an eloquentior. cuius? inquis. Epicuri. Adhuc enim⁵ alienas sarcinas adorno. *Nemo non ita exit è vitâ, tanquam modo intrauerit. Quemcumque vis occupa, adolescentem, senem, medium: inuenies æquè timidum mortis, æquè inscium vitæ. nemo quidquam habet facti. in futurum enim nostra distulimus. Nihil me magis in istâ voce delectat, quàm quòd exprobratur senibus infantia. Nemo, inquit, aliter, quàm quomodo natus est, exit è vitâ. Falsum est, peiores morimur, quàm nascimur. Nostrium istud, non nature vitium est. illa de nobis conqueri debet, & dicere: Quid hoc est? C sine cupiditatibus vos genui, sine timoribus, sine superstitione, sine perfidiâ, ceterisque pestibus. quales intrastis, exite. Percepit sapientiam, si quis tam securus moritur, quàm nascitur. Nunc verò trepidamus, cum periculum accessit: non animus nobis, non color constat: lacrimæ nihil profuturæ cadunt. Quid est turpius, quàm in ipso limine securitatis esse sollicitum? Causa autem hæc est, quòd inanes omnium bonorum sumus, quorum in fine vitæ desiderio laboramus. Non enim apud nos pars eius vlla subsedit. transmissa est, & effluxit. Nemo quàm benè viuat, sed quàm diu, curat: cum omnibus possit contingere, vt benè viuant; vt diu, nulli.*

EPIST. XXIII.

MONET verum gaudium querere. quod illud? securum, & ex vero Bono natum. Reliqua fallacia & fugacia sunt, hoc solidum, & firmum: quia in solido situm, & animo, optimâ nostri parte. Vno verbo, positum est in Conscientiâ. Epicuri deinde dictum: Turpe & molestum, vitam semper incobare: & inconstantes damnantur.

PVTAS me tibi scripturum, quàm humanè nobiscum hiems egerit, quæ & remissa fuit, & breuis: quàm malignum ver sit, quàm præposterum frigus, & alias ineptas verba quærentium. Ego verò aliquid, quod & mihi & tibi prodesse possit, scribam.

Quid

3. ADVOCATIONEM PETIS.] *Moram interponis. Vide ad Marciam, cap. X.*

4. HOC VNO EXCUSATI.] *Veteres omnes, ad hoc vnum. Si mutamus, velim ab hoc vno.*

5. ALIENAS SARCINAS.] *Dubito an alienis.*

Meas sarcinas instruo, rebus alienis. vt epist. XVI. Adhuc de alieno liberalis sum.

6. QVORVM IN FINE.] *Membrane meliores: cum in fine. Legam: quòd in fine vitæ, vitæ desideris laboramus: voce repetitâ.*

EPIST.